Niittylä 8.11.2016 245/10/2016

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
Eduskunta

Lausuntopyyntönne 28.10.2016

HE 209/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä työsopimuslain 13 luvun 6 §:n muuttamisesta ja 1 luvun 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt kunnallisen työmarkkinalaitoksen kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 209/2016 vp laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ym.

Kunnallinen työmarkkinalaitos lausuu asiasta siltä osin kuin kysymys on esitykseen sisältyvästä työsopimuslakiin ehdotetuista muutoksista. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamista ja väliaikaisesta muuttamista, työttömyysturvalain muuttamista ja väliaikaista muuttamista koskevien esitysten osalta kunnallinen työmarkkinalaitos viittaa Suomen Kuntaliiton antamaan lausuntoon.

Työsopimuslain 1 luvun 4 §

Työsopimuslain 1 luvun 4 §:ään esitetty muutos liittyy samanaikaisesti julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin esitettävään muutokseen rekrytointikokeilusta.

Työsopimuslain koeaikaa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että rekrytointikokeilun kestoaika enintään yksi kuukausi vähennettäisiin työntekijään sovellettavasta koeajan enimmäispituudesta tilanteessa, jossa kokeilija palkattaisiin kokeilun jälkeen samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin. Sääntely vastaa voimassaolevaa sääntelyä vuokratyöntekijöiden osalta, jos vuokratyöntekijä palkataan käyttäjäyrityksen palvelukseen.

Kunnallinen työmarkkinalaitos pitää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin esitettyä rekrytointikokeilujärjestelmää perusteltuna ja tarpeellisena. Työsopimuslain koeaikaa koskeva muutos on perusteltu ottaen huomioon jo olemassa oleva vuokratyöntekijöitä koskeva sääntely.

Kunnallinen työmarkkinalaitos
Toinen linja 14
00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puhelin 09 7711
Faksi 09 701 2239
etunimi.sukunimi@kuntatyonantajat.fi
www.kuntatyonantajat.fi

Kommunala arbetsmarknadsverket
Andra linjen 14
00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Telefon 09 7711
Fax 09 701 2239
fornamn.efternamn@kommunarbetsgivarna.fi
www.kommunarbetsgivarna.fi

Työsopimuslain 13 luvun 6 §

Säännösesitys koskee merkittävältä osaltaan kuntia ja kuntayhtymiä. Esityksellä ratkaistaisiin työsopimuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain välisiä soveltamisristiriitoja ja ongelmia.

Esitys vastaa pääsääntöisesti vuoden 2016 loppuun saakka määräaikaisena voimassaolevaa sääntelyä. Sääntelyn on tarkoitus jatkossa olla pysyvää. Kunnallinen työmarkkinalaitos toteaa, että määräaikainen sääntelyn perusteella ei ole ilmennyt sääntelyyn liittyviä ongelmia tai väärinkäytöksiä. Sääntelyn jatkaminen pysyvänä on erittäin tarpeellista ja perusteltua.

Esityksen 2 momentin 1)- kohdan liittyy julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:ssä kunnille säädettyyn työllistämisvelvoitteeseen. Säännösesityksen mukaan kunta voi palkata työllistämisvelvoitteen alaisen henkilön säännösesityksen 2 momentissa mainittujen työsopimuslain työntarjoamisvelvoitteiden estämättä. Säännös on välttämätön, koska lainsäädännössä ei voi olla sellaisia velvoitteita, joiden samanaikainen täyttäminen ei ole mahdollista.

Esityksen 1)- kohta vastaa voimassaolevaa sääntelyä. Kunnallinen työmarkkinalaitos katsoo, että esityksen (kuten voimassa olevankaan säännöksen) rajoitus lomautusten osalta ei ole edelleenkään tarpeen. Kuntien lomautukset perustuvat pääsääntöisesti taloudellisen tilanteen aiheuttamaan pakottavaan tarpeeseen säästää henkilöstömenoja. Lomautukset toteutetaan pääsääntöisesti vuorolomautuksina pitkän ajan kuluessa. Lomautukset ovat tyypillisesti lyhytaikaisia. Lomautusilmoitusaika on kuntasektorilla 1 kuukausi. Velvoitetyöllistettävän palkkaaminen aiheuttaa luonnollisesti palkkamenoja ja toisaalta palkkaamatta jättämisestä on omat seuraamuksensa.

Velvoitetyöllistettävien palkkaaminen on kunnan velvollisuus. Velvoitetyöllistettävillä ei pyritä korvaamaan olemassa olevaa työvoimaa. Velvoitetyöllistettävät olisi myös tarkoituksenmukaista sijoittaa sellaisiin tehtäviin, joihin heidän ammattitaitonsa ja kykynsä parhaiten soveltuvat. On täysin sattumanvaraista, milloin kunnan tietty henkilö on lomautettuna ja toisaalta milloin velvoitetyöllistettävä olisi palkattava työllistämisvelvoitteen nojalla. Rajoitus, jonka mukaan velvoitetyöllistettävää ei voida palkata samoihin tehtäviin, josta kunnan työntekijä on lomautettuna tai hänelle on annettu lomautusilmoitus. Kun velvoitetyöllistettävä tulee palkata 8 kuukaudeksi, voi tämä yksittäisen työntekijän lomautuksen osalta kohdentua ajallisesti samaan aikaan vain osittain ja lyhyen ajan (lomautukset yleensä 1 -3 viikkoa). Toisaalta vuorolomautus voi johtaa siihen, että aina on joku sellainen henkilö lomautettuna, jonka työ on samaa, jota velvoitetyöllistettävän olisi järkevintä tehdä.

Esityksen 2 momentin 3)- kohta, joka koskee työpajoihin tai vastaaviin palkkatuettuun työsuhteeseen palkattavia esityksen 2 momentissa mainittujen säännösten estämättä, on edelleenkin tarpeellinen ja perusteltu.

Säännösesityksessä palkkaaminen rajoitetaan tehtäviin, joita ei muutoin tehdä työ- tai virkasuhteessa. Kunnissa (erityisesti) ja kuntayhtymissä tehtävä työ on erittäin monipuolista (todettakoon että kuntasektorilla on käytössä n 7000 erilaista työ/virkanimikettä) työtä. Voinee kysyä, minkälaisiin tarkoituksenmukaisiin tehtäviin säännöksen rajoituksen perusteella henkilöitä voidaan työpajoihin palkata.

Esityksen uusi 3 momentti koskee työkokeiluun ottamista lomautusten estämättä. Säännös on perusteltu, koska sillä selvennetään ei-työsuhteisen työn ja lomautukseen liittyvän työntarjoamisvelvollisuuden välistä suhdetta ja mahdollistetaan vaikeassa työllisyystilanteessa työkokeilun käyttöä. Säännöksessä olevasta rajoituksesta todetaan samoin kuin edellä 2 momentin 3)- kohdassa on sanottu.

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

Neuvottelupäällikkö Sari Ojanen

Johtava työmarkkinalakimies Lauri Niittylä